

KLIIMAMINISTEERIUM

Evelin Lopman
Õiguskantsleri Kantselei

Teie 27.08.2026 nr 6-3/261833/2606991

Meie 10.09.2026 nr 15-5/26/3209-2

Tehiskeskkonnas peetava jahiuluki kasutamine jahikoerte treeningul

Austatud Evelin Lopman

Palusite Kliimaministeeriumi seisukohta küsimuses, kas ja millistel tingimustel võib tehiskeskkonnas peetavat elusat jahiulukit kasutada jahikoera õpetamisel või katsetamisel ning kas selle tegevuse tingimused on kehtivas õiguses piisavalt selgelt reguleeritud.

1. Tehiskeskkonnas peetava elusa jahiuluki kasutamine jahikoera õpetamisel või katsetamisel

Kliimaministeeriumi hinnangul võib tehiskeskkonnas peetavat elusat jahiulukit kasutada jahikoera õpetamisel või katsetamisel, kui jahiuluki tehiskeskkonnas pidamine on õiguspärane ning järgitud on loomakaitse- ja loomatervisenõudeid.

Jahiseaduse § 29 lõike 5 punkt 3 reguleerib jahikoera katsetamist ja õpetamist jahimaal väljaspool jahikoeraga jahipidamiseks lubatud aega. Sellisel juhul võib jahikoera katsetada ja õpetada maaomaniku või jahipiirkonna kasutaja ettepanekul Keskkonnaameti kirjaliku loaga määratud ajal ja kohas. Kõnealune säte ei reguleeri aga jahikoera õpetamist või katsetamist tehiskeskkonnas peetava elusa jahiulukiga ega sätesta sellise tegevuse tingimusi.

Jahiuluki loodusest eemaldamist ja tehiskeskkonnas hoidmist reguleerib looduskaitseaduse § 58. Jahiuluki tehiskeskkonnas hoidmise koht peab olema Keskkonnaametis registreeritud ning jahiuluki tehiskeskkonda viimine tuleb kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga. Looduskaitseaduse § 58 lõike 2⁶ kohaselt keeldutakse pidamiskoha registreerimisest, kui see ei välista jahiuluki loodusesse sattumist ja haiguse levimist või ei vasta loomakaitseaduse nõuetele. Registreering annab õiguse pidada jahiulukit konkreetses tehiskeskkonnas, kuid ei ole iseseisev luba kasutada looma jahikoera treenimisel. Samuti peab treeningul kasutatava jahiuluki päritolu ja tehiskeskkonda paigutamine olema õiguspärane. Lisaks eeltoodule on teatud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide pidamine keelatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele 1143/2014, looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta, mistõttu ei saa treenimiseks kasutada jahiulukitest ondatrat, kährikkoera ja minki.

Tegevuse lubatavuse sisulised piirid tulenevad eelkõige loomakaitseseadusest. Loomakaitseseaduse § 3 kohaselt tuleb loomale tagada tema tervise ja heaolu jaoks vajalikud tingimused. Sama seaduse § 4 lõike 1 kohaselt on keelatud looma hukkumist, vigastamist või talle valu ning välditavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi põhjustav tegu. Neid nõudeid tuleb järgida nii jahiuluki pidamisel kui ka treeningu korraldamisel.

Seetõttu tuleb treening korraldada viisil, mis välistab jahiuluki ja jahikoera vigastamise ning jahiulukile välditava hirmu, stressi, kurnatuse või muude füüsiliste ja vaimsete kannatuste põhjustamise. Muu hulgas peab jahiulukil olema võimalik koera eest eemalduda ja varjuda, treening peab toimuma pädeva isiku pideva järelevalve all ning tegevus tuleb viivitamata katkestada, kui tekib oht kummagi looma heaolule. Jahikoera ja jahiuluki tahtlikku füüsilisse kontakti viimist või uluki pidevat jälitamist ja nurka surumist ei saa pidada loomakaitseseadusega kooskõlas olevaks.

Regionaal- ja põllumajandusministri 19. mai 2022. a määruse nr 27 „Sigade Aafrika katku ennetamise ja tõrje täpsemad meetmed“ § 2 lõike 2 punkt 4 ei ole jahikoera treenimise iseseisev materiaaõiguslik alus. Selle sättega tehakse jahikoerte treenimise eesmärgil peetavate metssigade suhtes üksnes erand määruses sätestatud sigade väljas pidamise keelust. Erand ei vabasta loomapidajat teistest õigusaktidest tulenevate nõuete täitmisest.

Seega tuleneb tehiskeskkonnas peetava elusa jahiuluki kasutamise lubatavus jahikoera õpetamisel või katsetamisel eespool nimetatud õigusnormide koosmõjust. Jahiuluki pidamiskoht peab olema nõuetekohaselt registreeritud, looma päritolu ja tehiskeskkonda paigutamine peavad olema õiguspärased ning pidamisel ja treeningu korraldamisel tuleb järgida eelkõige loomakaitseseadusest tulenevaid nõudeid.

2. Reguleerimise piisavus ja täiendamise vajadus

Kliimaministeeriumi hinnangul reguleerib kehtiv õigus tehiskeskkonnas peetava elusa jahiuluki kasutamist jahikoera õpetamisel või katsetamisel üldiste loomakaitse-, loomapidamis- ja loomatervisenõuete kaudu. Nende nõuete järgimisel peab olema tagatud treeningul kasutatava jahiuluki heaolu ning välditud looma vigastamine, talle valu või välditavate füüsiliste ja vaimsete kannatuste põhjustamine.

Kehtiv õigus ei sätesta eraldi üksikasjalikke nõudeid just jahikoerte treeninguaedikute ehitusele ega treeningu korraldamisele, näiteks aediku suurusele ja ruumilisele lahendusele, treeningu kestusele ja sagedusele või puhkeaegadele. Üksikasjalike treeninguaedikupõhiste nõuete puudumine ei tähenda siiski, et tegevus oleks õiguslikult reguleerimata või et loomade heaolu ei peaks olema tagatud. Konkreetse tegevuse vastavust loomakaitseseadusele tuleb hinnata selle tegeliku korralduse ja loomadele avalduva mõju põhjal.

Keskkonnaamet on koostöös Põllumajandus- ja Toiduameti ning Eesti Jahimeeste Seltsiga koostanud juhendi metssigade pidamiseks jahikoerte treeninguaedikutes ning edastanud selle ka oma vastuskirjas õiguskantslerile. Juhendi eesmärk on selgitada kehtivatest õigusaktidest tulenevate nõuete rakendamist ning anda loomapidajatele praktilisi soovitusi loomade heaolu, ohutuse ja loomatervise tagamiseks.

Juhend ei ole õigustloov akt ega saa iseseisvalt kehtestada isikutele seadusest või määrusest mittetulenevaid kohustusi. Juhendis esitatud üksikasjalikke või arvulisi soovitusi ei saa seetõttu käsitada siduvate nõuetena ega registreerimisest keeldumise iseseisva alusena. Registreerimisel ja riikliku järelevalve tegemisel peab võimalik piirang või ettekirjutus olema seostatav konkreetse õigusaktist tuleneva nõudega.

Kliimaministeeriumil ei ole praegu andmeid, mis näitaksid, et kehtivad üldised nõuded ei võimalda tagada treeningul kasutatava jahiuluki heaolu või teha loomakaitse nõuete täitmise üle tõhusat järelevalvet. Seetõttu ei pea ministeerium praegu põhjendatuks üksnes üksikasjalike treeninguaedikupõhiste nõuete puudumise tõttu uue regulatsiooni väljatöötamist.

Pärast Keskkonnaameti juhendi rakendamist ja praktilise kogemuse tekkimist on võimalik koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning asjaomaste ametitega hinnata, kas kehtivad üldised nõuded ja neid selgitav juhend tagavad piisavalt ühetaolise praktika ning loomade heaolu kaitse. Kui rakendamisel ilmneb, et üldnormidest ei piisa või teatud kohustuste siduv kehtestamine on vajalik, saab kaaluda täiendava regulatsiooni ja selleks vajalike volitusnormide väljatöötamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Antti Tooming

elurikkuse ja keskkonnakaitse asekancler

Koopia: Keskkonnaamet, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Aimar Rakko, 626 9104

aimar.rakko@kliimaministeerium.ee